

Löggæsluáætlun fyrir árin 2019 til 2023

Löggæsluáætlun fyrir árin 2019 til 2023

Dómsmálaráðherra leggur til að á árunum 2019 til 2023 skuli unnið að löggæslumálum í samræmi við áætlun þessa. Markmiðið með gerð áætlunarinnar er að setja fram almenna stefnumörkun í löggæslumálum. Í því felst að skilgreina eðli og umfang lögreglustarfsins auk þess að skilgreina þau verkefni sem lögreglu er ætlað að sinna. Jafnframt er áætluninni ætlað að vera eins konar verkfæri til að kortleggja og greina stöðuna í löggæslumálum hverju sinni. Í því skyni er kveðið á um markmið innan einstakra löggæslusviða og skilgreindir mælikvarðar notaðir til að leggja mat á hvort umræddum markmiðum sé náð. Í áætlun þessari eru mælikvarðarnir einfaldir en gert er ráð fyrir að þeir verði endurskoðaðir þegar reynsla af notkun þeirra liggur fyrir. Með þessari aðferð er gert ráð fyrir að niðurstöður mælinga á grundvelli áætlunarinnar muni gera stjórnvöldum kleift að ráðstafa opinberu fé með skilvirkari hætti en áður. Þá má ætla að kostnaður við verkefni lögreglu verði gagnsærri með þessari aðferðafræði og að fjárveitingar til lögreglu muni byggja á eins faglegum forsendum og unnt er. Í áætluninni felst hins vegar ekki efnisleg afstaða til þess hvernig beri að úthluta fjármunum til lögreglu til næstu fimm ára.

Áætlunin er sett fram til fimm ára og verður hún notuð til grundvallar vinnu við fjármálaáætlun næstu ára, en meta skal árlega hvernig gengið hefur að ná markmiðum hennar í samræmi við ákvæði laga nr. 123/2015 um opinber fjármál. Að gildistíma hennar liðnum er ekki gert ráð fyrir að áætlunin verði gefin út að nýju í óbreyttri mynd, heldur mun efni hennar nýtast áfram við stefnumótun innan málaflokksins samkvæmt 20. gr. sömu laga. Er það í samræmi við markmið laganna um að stefnumótun málefnasviða ráðuneyta fari fram innan þess ramma sem lög um opinber fjármál hafa skapað.

Löggæsluáætlun felur í sér eftirfarandi þætti:

1. Stefnumótun í löggæslumálum.
2. Mælikvarða og markmið sem vinna skal að varðandi:
 - þjónustustig,
 - öryggisstig,
 - innri málefni lögreglu.
3. Fjölgun lögreglumanna og forgangsroðun.

Þó áætluninni sé ætlað að vera leiðbeinandi fyrir áherslur og stefnur innan lögreglunnar til næstu fimm ára, verður að hafa í huga að starfsemi lögreglunnar hverju sinni getur verið háð ýmsum breytum og ófyrirséð atvik geta haft umtalsverð áhrif á störf hennar. Áætlunin getur því ekki tekið til allra atvika og þátta í starfi lögreglunnar heldur er hér um að ræða helstu áherslur sem unnið skal eftir.

Með áætlun þessari fylgir ítarleg greinargerð til nánari útskýringar á þeim áherslum sem lagðar eru hér fram og til frekari útskýringar á þeim markmiðum og mælikvörðum sem sett eru til grundvallar öryggis- og þjónustustigi lögreglunnar.

1. Stefnumótun í löggæslumálum

1.1. Framtíðarsýn

Lögreglan verði í stakk búin til þess að gæta almannaöryggis, halda uppi lögum og reglu og tryggja réttaröryggi og stjórnarskrárvarin réttindi borgaranna í takt við samfélagslega og tæknilega þróun.

Starf lögreglu byggist á skýrum lagaheimildum og góðum stjórnarháttum sem einkennast af virðingu fyrir mannréttindum, réttaröryggi og lýðræðislegum grundvallarreglum.

Lögreglan geti tekist á við löggæslumálefni á markvissan og öflugan hátt með það að leiðarljósi að trúverðugleiki hennar verði ekki dreginn í efa og að hún njóti almenns og verðskuldaðs trausts.

Lögreglan sé til staðar þar sem og á þeim tíma sem hennar er þörf. Lögreglan hagi störfum sínum þannig að hún ljúki sem flestum málum þegar á vettvangi. Hún nýti nútímasamskiptatækni í þjónustu við almenning og auki hæfni sína á sviði upplýsingamiðaðra greininga í afbrotavörnum.

Lögreglan verði fyrir fram undirbúin til að mæta stórum verkefnum og nýjum áskorunum. Hún vinni áfram að áhættugreiningum hinna ýmsu ógna, hvort sem þær eru af völdum náttúrunnar, tæknilegra bilana eða viljaverka. Unnar séu viðbragðsáætlanir til að draga úr neikvæðum afleiðingum atburða, þær kynntar og æfðar.

Lögreglan tryggji borgurunum, hvar sem er á landinu, sambærilega þjónustu og öryggi eftir því sem hægt er.

Vel menntað, vel þjálfað og samhæft lögreglulið gegni löggæsluhlutverki sínu í þágu samfélagsins.

Lögregla leggi áherslu á að framfylgja stefnu stjórnvalda hverju sinni og miði störf sín við þær áætlanir sem settar eru fram í viðkomandi málaflokki.

Lögreglu ber að beita sér sérstaklega fyrir því að styrkja meðferð kynferðisbrotamála innan réttarvörslukerfisins í samræmi við aðgerðaáætlun þess efnis og tryggja samræmdar áherslur á landsvísu með það að markmiði að lögregluembætti á landinu séu í stakk búin til að sinna rannsókn og meðferð kynferðisbrota.

Lögreglan beiti sér sérstaklega til að tryggja öryggi ferðamanna í samstarfi við önnur stjórnvöld sem hafa hlutverki að gegna á þessu sviði.

Landamæravarsla er á höndum lögreglu og Landhelgisgæslu Íslands og er mikilvægur hluti af öryggismálum þjóðarinnar. Styrkja þarf starf lögreglu við landamæravörslu um allt land vegna ytri landamæra og eftirlit með komu fólks til landsins í náinni samvinnu stofnana lögreglu og tollgæslu, auk sérstakrar öryggisgæslu þar sem hennar er þörf, samhliða því að hafa öflugt eftirlit með lögmætri dvöl innan landamæra.

Eðli og umfang lögreglustarfsins hér á landi og annars staðar hefur tekið stakkaskiptum á undanförunum áratugum. Ráða þar mestu tækniþróun og alþjóðavæðing sem hafa haft í för með sér ný úrlausnarefni sem þarf að sinna svo að unnt sé að tryggja almannaoöryggi. Störf lögreglunnar eru orðin erfiðari og mun flóknari en fyrr. Á alþjóðavettvangi er lögð rík áhersla á samvinnu og alþjóðlegar aðgerðir á vettvangi löggæslu og öryggismála, einkum vegna hryðjuverka og öfgahyggju, skipulagðrar brotastarfsemi, peningþvættis, netógna og tölvubrota. Við mótun sameiginlegra viðbragða er lögð áhersla á mannréttindi, sameiginlegar skilgreiningar á sviði refsiréttar, aukið samstarf löggæslustofnana, m.a. með auknum upplýsingasamskiptum, greiðara samstarfi á sviði sakamálarannsókna og eflingu landamæraeftirlits. Mikilvægt er að lögregla leggi áherslu á samvinnu við systurstofnanir sínar erlendis sem og aðrar löggæslustofnanir á borð við Europol, Eurojust, Frontex og Interpol.

1.2. Hlutverk lögreglu

Stefnu stjórnvalda í löggæslumálum er að finna í 1. gr. lögreglulaga nr. 90/1996. Þar eru lögreglu falin eftirfarandi verkefni:

- **Öryggishlutverk:** Að gæta almannaoöryggis, halda uppi lögum og reglu, tryggja öryggi ríkisins, tryggja réttaröryggi borgaranna, vernda eignarrétt, opinbera hagsmuni og hvers konar lögmæta starfsemi. Hér undir fellur stjórn og samhæfing ríkislögreglustjóra vegna almannavarna og starf

lögreglu innan almannavarnakerfisins, sem og landamæravarsla lögreglu sem er samofin öryggi borgaranna.

- **Afbrotavarnahlutverk:** Að stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins.
- **Rannsóknarhlutverk:** Að vinna að uppljóstran brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í sakamálalögum eða öðrum lögum.
- **Þjónustu- og hjálparhlutverk:** Að greiða götu borgaranna eftir því sem við á og aðstoða þá þegar hætta steðjar að.
- **Aðstoðarhlutverk:** Að veita yfirvöldum vernd eða aðstoð við framkvæmd starfa sinna samkvæmt fyrirmælum laga eða venju eftir því sem þörf er á.
- **Samstarfshlutverk:** Að starfa í samvinnu við önnur stjórnvöld og stofnanir sem hafa með höndum verkefni sem tengjast starfssviði lögreglu, þar með talið samkvæmt alþjóðaskuldbindingum.
- Þá sinnir lögreglan öðrum verkefnum sem henni eru falin í lögum eða leiða af venju.

2. Markmið um öryggisstig, þjónustustig og trausta og heiðarlega lögreglu

Þjónustu- og öryggisstig lögreglu ræðst af framantöldum hlutverkum og tekur mið af stöðu mála í samfélaginu á hverjum tíma. Þjónustu- og öryggisstig eru samofin – herra þjónustustig leiðir af sér herra öryggisstig.

Öryggis- og þjónustustig eru skilgreind út frá samsettum mælikvörðum sem mæla hvort lögregla geti sinnt hlutverki sínu. Við skilgreiningu á öryggis- og þjónustustigi er lögð áhersla á trausta löggæslu sem er eins sambærileg og tók eru á hvar sem er á landinu. Lögreglan gæti almannaöryggis, haldi uppi lögum og reglu, vinni að uppljóstran brota, stöðvi ólögmæta háttsemi og fylgi málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála eða öðrum lögum.

Við mat á þjónustustigi er litið til þeirrar þjónustu sem lögregla veitir almenningi á hverjum tíma. Öryggisstig er hins vegar metið út frá líkum, getu, afleiðingum og viðbúnaðargetu lögreglu komi til stórra atburða vegna náttúruvár eða af mannavöldum.

Með hliðsjón af þessu hafa þrjú markmið verið skilgreind sérstaklega fyrir löggæsluna.

1. **Besta mögulega þjónustustig.** Markmið um þjónustustig lögreglu snýr að neyðarútkallsþjónustu, afbrotavörnum (frumkvæðislöggæsla), rannsóknum mála, þjónustu og hjálp.
2. **Hæsta mögulega öryggisstig.** Markmið um öryggisstig snýr að áhættustigi, framkvæmd áhættumats/áhættuskoðunar og öryggistilfinningu. Reglulega eru framkvæmd áhættumöt og áhættuskoðun og öryggistilfinning lögreglu könnuð.
3. **Traust og heiðarleg lögregla.** Markmið um trausta og heiðarlega lögreglu snýr að skipulagi og innra starfi lögreglunnar.

Í þessari löggæsluáætlun eru mælikvarðarnir einfaldir og gert ráð fyrir að þeir verði endurskoðaðir þegar reynsla af notkun þeirra liggur fyrir. Á meðan þeir eru í þróun snúa mælikvarðar um þjónustustig að þeim fjórum hlutverkum lögreglunnar sem eru í mestum forgangi: Öryggis-, afbrotavarna- og rannsóknarhlutverki og þjónustu- og hjálparhlutverki.

2.1. Þjónustustig

Mikilvægt er að lögregla veiti bestu þjónustu sem möguleg er á hverjum tíma í samræmi við það hlutverk sem henni er falið. Í því felst að gæta öryggis borgaranna með því að svara hjálparkalli hratt og örugglega, að stemma stigu við afbrotum, meðal annars með því að hafa afskipti þar sem brot, slys eða aðrar ófarir kunna að vera yfirvofandi ásamt því að rannsaka brot og leiða hið sanna í ljós. Þessu hlutverki sinnir lögreglan á ýmsan hátt, svo sem með fyrirbyggjandi aðgerðum, fræðslu til almennings og samstarfi við ýmsa aðila hérlendis og erlendis, auk rannsókna mála.

Mælikvarðar fyrir þjónustustig eru settir fyrir fjóra þætti; neyðarútkallsþjónustu, afbrotavarnir, rannsóknir mála og þjónustu og hjálp. Af þessum fjórum þáttum er neyðarútkallsþjónustan mikilvægust og ræður mestu um mannaflapörf lögreglunnar.

2.1.1. Markmið um þjónustustig

Í greinargerð sem fylgir með áætlun þessari er ítarlega fjallað um hvert markmið og mælikvarða sem falla hér undir. Er því vísað til hennar til nánari útskýringar á hverjum þætti fyrir sig.

a) Neyðarútkallsþjónusta

Útköll berast með tilviljanakenndum hætti og er nauðsynlegt að sinna sumum strax en önnur geta beðið. Forgangsflokkun við útköll er eftirfarandi:

Forgangur 1 (F1): Lögregla er send á vettvang með forgangsakstri án tafar. Talin er þörf á lífsbjargandi aðstoð.

Forgangur 2 (F2): Lögregla er send á vettvang með forgangsakstri án tafar. Þörf er á skjótri aðstoð lögreglu, svo sem á slysavettvangi þar sem sjúkrabifreið er þegar komin á staðinn eða um yfirstandandi afbrot er að ræða.

Forgangur 3 (F3): Lögregla er send strax á vettvang en án forgangsaksturs. Verkefnið þolir ekki bið.

Forgangur 4 (F4): Lögregla er send á vettvang eins fljótt og aðstæður leyfa en án forgangs. Á við um verkefni svo sem skýrslugerð vegna atburða sem eru liðnir, ýmsa aðstoð o.fl.

Ljóst er að þegar um neyðartilvik er að ræða getur hver mínúta skipt sköpum og því mikilvægt að lögregla geti brugðist við fljótt og vel. Til þess að stuðla að bættri neyðarútkallsþjónustu hefur „Forgangstími í forgangsflokkum F1 og F2“ og „Hlutfall lausra útkallsökutækja“ verið skilgreint sem mælikvarðar.

a) Neyðarútkallsþjónusta:	
MARKMIÐ	MÆLIKVARÐI
Viðbragðstími lögreglu verði innan við 10 mínútur í forgangsflokkum F1 og F2 að meðaltali innan hvers umdæmis.	Meðal tími útkalla í forgangi F1 og F2 innan embættanna.
Útkallsökutæki er laust og mannað til að sinna útkalli í að minnsta kosti 90% tilvika í forgangsflokkum F1 og F2.	Hlutfall útkalla þar sem ökutæki er laust.
Útkallsökutæki er laust og mannað til að sinna útkalli í að minnsta kosti 70% tilvika í forgangsflokkum F3 og F4.	Hlutfall útkalla þar sem ökutæki er laust.

b) Afbrotavarnir

Eitt af hlutverkum lögreglunnar er „að stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins.“ Til þess að sinna þessu hlutverki þarf lögreglan að búa yfir vel menntuðum mannafla og hafa aðgang að þeim tækjum og búnaði sem þörf er á hverju sinni. Nauðsynlegt er því að vita og mæla hvernig lögreglan er í stakk búin til að sinna þessu afbrotavarnarhlutverki sínu. Hve mikið er lagt í afbrotavarnir segir þó hvorki til um árangurinn af starfinu né stærð vandans sem við er að eiga.

Fjöldi brota einn og sér er ekki ávallt góður mælikvarði á stöðu afbrota í samfélaginu. Þannig hefur frumkvæðisvinna lögreglunnar eins og t.d. í umferðar- og fíkniefnalagabrotum mikil áhrif á fjölda þeirra. Þannig getur fækkun brota í þessum tilfellum hvort sem er stafað af því að ástandið fari batnandi eða af því að lögreglan hefur dregið úr frumkvæðislöggæslu.

Ytri aðstæður geta einnig haft áhrif á fjölda skráðra brota, s.s. umræða í samfélaginu um kynferðisbrot og heimilisofbeldi. Þá eru ekki öll brot tilkynnt til lögreglu, sér í lagi brot er varða einstaklinga í viðkvæmri stöðu. Lögð er áhersla á að ná betur til þessara hópa og verður það m.a. gert með stöðugri viðleitni til að ná til þeirra og markvissum aðgerðum til að auka traust í garð lögreglu. Vegna þessa er nauðsynlegt að nota fleiri en einn mælikvarða við mat á stöðu og fjölda afbrota .

Polendakannanir og aðrar fræðilegar rannsóknir nýtast til að fá heildstæðari mynd af þeim brotaflokkum eða vandamálum sem við er að eiga.

Tekið skal fram að þá mælikvarða sem stuðst er við um afbrotavarnir verður ávallt að meta með hliðsjón af eðli lögreglustarfsins og breytilegu umhverfi þess. Með því er átt við að ýmsar breytur sem kunna að hafa áhrif á niðurstöður mælinga eru þess eðlis að útilokað er að sjá þær fyrir og því erfitt að bregðast við þeim. Skýrasta dæmið um slíkt er fordæmalaus fjölgun ferðamanna á landinu undanfarin ár, en einnig má nefna innbrotahrinur skipulagðra erlendra glæpasamtaka. Er því nauðsynlegt að taka mælingum sem þessum með ákveðnum fyrirvara en vonin er að fastar mælingar yfir ákveðna þætti muni sýna þróun í einstökum málaflokkum og fækkun brota að meðaltali á hverju ári.

b) Afbrotavarnir:	
Frumkvæðislöggæsla	
Hlutfall mannafla lögreglu sem varið er til frumkvæðisverkefna með afbrotavarnir að markmiði sé að lágmarki 15% umfram þann mannafla sem þarf til neyðarútkallsþjónustu og rannsóknardeilda. Til slíkra verkefna telst t.d. eftirlit með umferð, lögmætri dvöl, framleiðslu og sölu fíkniefna, ofbeldi á opinberum stöðum o.s.frv.	Hlutfall mannafla lögreglu sem sinnir frumkvæðisverkefnum af heildarfjölda lögreglumanna í neyðarútkallsþjónustu og rannsóknardeildum.
HEGNINGARLAGABROT	
Líkamsárásir (217. gr. og 218. gr. hgl.)	
Líkamsárásur fækki um 2% á ári miðað við íbúafjölda og meðalfjölda brota sl. fimm ár.	Fjöldi líkamsárása skv. mælingum.

Hlutfall stórfelldra líkamsárása (2. mgr. 218 gr.) lækki.	Hlutfall stórfelldra líkamsárása af heildarfjölda líkamsárása.
Auðgunarbrot	
Auðgunarbrotum fækki um 3% á ári miðað við íbúafjölda og meðalfjölda brota sl. fimm ár. Unnið verði markvisst gegn skipulagðri brotastarfsemi sem snýr að auðgunarbrotum s.s. innbrotum, þjófnuðum og fjársvikum.	Fjöldi auðgunarbrot skv. mælingum.
Kynferðisbrot	
Hlutfall þeirra sem hafa orðið fyrir kynferðisbroti og tilkynntu það til lögreglu eykst á tímabilinu.	Hlutfall þeirra sem hafa orðið fyrir kynferðisbroti og tilkynntu það til lögreglu.
Heimilisofbeldi	
Hlutfall þeirra sem hafa orðið fyrir heimilisofbeldi og tilkynntu það til lögreglu eykst á tímabilinu.	Hlutfall þeirra sem hafa orðið fyrir heimilisofbeldi og tilkynntu það til lögreglu.
Hlutfall þolenda heimilisofbeldis sem verður fyrir ítrekuðu ofbeldi af hálfu sama aðila lækki á tímabilinu.	Hlutfall þolenda sem verður fyrir ítrekuðu ofbeldi af hálfu sama aðila.
Í öllum tilvikum skal tilkynna til barnaverndarnefndar þar sem börn koma við sögu hvort sem þau eru á vettvangi eða ekki þegar atvik á sér stað.	Hlutfall mála sem tilkynnt eru til barnaverndarnefndar.
Peningaþvætti	
Lögregla fari yfir og taki afstöðu til mála sem berast frá skrifstofu fjármálagreininga lögreglu innan tveggja vikna.	Fjöldi daga frá því skýrsla hefur verið send til lögregluembættis og þar til afstaða hefur verið skráð.
Mansal	
Skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur til starfsmanna lögreglu miði að því að auka þekkingu lögreglumanna á rannsóknum mansalsmála.	Fjöldi lögreglumanna sem uppfyllir skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur.
Hatursglæpir	
Skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur til starfsmanna lögreglu miði að því að auka þekkingu þeirra á rannsóknum hatursglæpa.	Fjöldi lögreglumanna sem uppfyllir skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur.
Netglæpir	

Skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur til starfsmanna lögreglu miði að því að auka þekkingu lögreglumanna á rannsóknum netglæpa.	Fjöldi lögreglumanna sem uppfyllir skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur.
Hlutfall þeirra sem hafa orðið fyrir netglæp og tilkynnt það til lögreglu eykst á tímabilinu.	Hlutfall þeirra sem hafa orðið fyrir broti og tilkynntu það til lögreglu.
Fíkniefnabrot	
Aukin frumkvæðislöggæsla á sviði fíkniefnabrota þar sem markvisst er unnið að því að styrkja aðgerðir gegn innflutningi, framleiðslu og sölu fíkniefna. Hlutfall barna og ungmenna sem samkvæmt könnunum segjast hafa notað fíkniefni verði undir 5%.	Hlutfall barna og ungmenna sem samkvæmt könnunum segjast hafa notað fíkniefni.
Alvarleg umferðarslys	
Aukin frumkvæðislöggæsla á sviði umferðareftirlits. Fækkun alvarlegra umferðarslysa um 5% á ári.	Fjöldi alvarlegra umferðarslysa.
Öryggi ferðamanna	
Aukin frumkvæðislöggæsla vegna öryggis ferðamanna. Styrkja miðhálandislöggæslu yfir háannatíma. Fækkun alvarlegra slysa á ferðamönnum um 5% á ári.	Fjöldi alvarlegra slysa á ferðamönnum.
Landamæravarsla	
Samþætt landamærastjórn verði innleidd í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar.	Áætlun um samþætta landamærastjórn liggja fyrir árslok 2019.
Farþegagreiningar standist alþjóðlegar skuldbindingar.	Farþegagreiningar verði fullnægjandi fyrir árslok 2019.

c) Rannsóknir mála - málshraði

Mikilvægt er við rannsókn allra mála að málshraði sé innan skynsamlegra marka enda er málshraðareglan ein af grundvallarreglum sakamálaréttarfars.

Nauðsynlegt er að styrkja rannsóknarþátt lögreglunnar hvað varðar fjölda starfsmanna, rannsóknaraðferðir, samstarf um rannsóknir, upplýsingakerfi við rannsóknir og menntun þeirra sem sinna þessum verkefnum. Jafnhliða þarf að bæta tækjabúnað til vettvangs- og tæknivinnu. Fjölga þarf óbreyttum starfsmönnum hjá rannsóknareiningum til að sinna þeim tímafreku og mikilvægu verkefnum sem þar falla til og unnt er að sinna án lögreglumenntunar.

Til að ná fram settum markmiðum um málshraða þarf að fjölga rannsóknarlögreglumönnum og auka menntun þeirra og sérhæfingu. Þá þarf að auka skilvirkni við rannsóknir mála með því að almennir lögreglumenn ljúki sem flestum málum á vettvangi, endurskoða verklag við rannsóknir mála og einfalda eftir því sem hægt er.

Mikilvægt er að bæta búnað og þjálfun varðandi tölvu- og tæknirannsóknir bæði almennt hjá lögreglu og stoðdeildum í því skyni að auka skilvirkni.

a) Rannsóknir mála	Málshraði til viðmiðunar
Lögregla skal við rannsókn mála fylgja fyrirmælum ríkissaksóknara í hverjum brotaflokki fyrir sig og ljúka þeim innan tilskilinna tímafresta eins og kostur er.	Gildandi fyrirmæli ríkissaksóknara hverju sinni.
Afgreiðsla erlendra réttarbeiðna hjá lögreglu vegna alþjóðlegra sakamálarannsókna verði hraðað eins og kostur er.	Að hámarki 90 dagar frá því að réttarbeiðni berst til lögreglu.
Lögregla skal ávallt hraða meðferð mála eftir því sem kostur er.	Breytilegur.

d) Þjónusta og hjálp

Þjónustu- og hjálparhlutverkið er eitt af mikilvægustu hlutverkum lögreglu því þar er stærsti snertiflötur lögreglu í störfum sínum við almenning. Löggæsla verður ekki rekin af lögreglu einni og sér heldur er hún samstarfsverkefni samfélagsins með því að vinna að sameiginlegum markmiðum. Það eru því hagsmunir lögreglu og samfélagsins í heild sinni að upplifun almennings af þjónustu lögreglu sé jákvæð og að borið sé traust til starfa hennar.

Mikilvægt er að lögreglan sé fær um að bregðast hratt og vel við óskum borgaranna um aðstoð og hjálp. Öll samskipti lögreglu við almenning skulu einkennast af virðingu og fagmennsku.

b) Þjónusta og hjálp	Ánægja með störf lögreglu samkvæmt könnunum
Ánægja með störf lögreglu.	30% telji lögreglu skila mjög góðu starfi og ekki undir 90% mjög góðu eða frekar góðu starfi.
Aðgengi að lögreglu í hverfinu.	30% mjög aðgengileg og 80% mjög og frekar aðgengileg.
Ánægja með þjónustu lögreglu.	50% mjög ánægð og 90% mjög og frekar ánægð.
Samstarfsnefndir lögreglu og sveitarfélaga um málefni lögreglunnar.	Fundir haldnir eigi sjaldnar en tvisvar á ári í hverju umdæmi.

Öryggistilfinning almennings.	Yfir 60% telji sig mjög örugga ein(n) í sínu hverfi og yfir 95% telji sig mjög eða frekar örugg ein(n) í sínu hverfi fyrir lok 2020.
-------------------------------	--

2.2. Öryggisstig

Eitt af grunnhlutverkum ríkisvaldsins er að tryggja öryggi almennings, samfélagsins og ríkisins. Löggjöf og réttarvörslukerfið eru þær stoðir sem tryggja eiga réttinn til lífs, frelsis og mannhelgi. Lögreglan gegnir þar mikilvægu hlutverki þar sem henni er falið að tryggja almannaöryggi og halda uppi lögum og reglu.

Lögreglan er sú stofnun þjóðfélagsins sem hefur með höndum löggæslu í víðustu merkingu þess orðs. Þetta hefur m.a. í för með sér að lögreglunni er falið lykilhlutverk í öryggis- og viðbragðskerfi þjóðarinnar. Lögreglan er einnig ábyrg fyrir samhæfingu alls viðbragðskerfis almannavarna samkvæmt almannavarnalögum nr. 82/2008. Lögreglan er því ein af grunnstoðum almannavarnakerfisins.

Helsta verkefni stjórnvalda á sviði öryggismála er að leitast við að tryggja meginstoðir og innviði samfélagsins. Þetta er einkum gert með vöktun og viðbragðsáætlunum. Mörg mikilvægustu stoðkerfi samfélagsins styðjast nú við flókinn og viðkvæman tölvubúnað. Flóknari og viðkvæmari kerfum fylgir oftár en ekki aukin áhætta á flestum sviðum þar sem skemmdarverk, inngríp og bilanir geta haft víðtæk áhrif á líf og öryggi borgaranna. Meiriháttar tæknibilanir, skemmdarverk eða náttúruhamfarir geta haft í för með sér slíka röskun á starfsemi mikilvægustu innviða að samfélagslegu öryggi sé ógnað.

Á sviði hinnar almennu löggæslu standa stjórnvöld einkum frammi fyrir verkefnum er miða að því að tryggja samfélagslegt öryggi. Ógnir á því sviði eru margvíslegar og breytast líkt og aðrar meðal annars sökum tækniframfara og hnattvæðingar.

Löggæsla og almannavarnir eru þjóðaröryggismál og hlutverk ríkisvaldsins er að fara með ábyrgð á almannaöryggi sem miðar að því að tryggja vernd almennings og samfélagsinnviða. Styrkur og geta lögreglunnar þarf að taka mið af því. Það er skylda ríkisstjórnar og stjórnvalda að marka stefnu í öryggismálum og tryggja öryggi borgaranna með fullnægjandi lagasetningu.

Sú krafa er gerð til íslensku lögreglunnar að hún sé fær um að bregðast við þróun og ógnum sem að steðja. Hún þarf að hafa tiltæk úrræði, áætlanir og rannsóknarheimildir og ráða yfir mannafla, búnaði, þjálfun og þekkingu sem gerir henni kleift að takast á við þær áskoranir sem fylgja síbreytilegum og flóknum samtíma.

Undanfarinn áratug hefur vitund almennings um ógnir og veikleika samfélagsins aukist. Á sama tíma hafa væntingar almennings til lögreglunnar aukist.

Þannig verður að vera, til viðbótar við þann mannafla sem þarf til þess að fullnægja þjónustunni, lágmarksgeta til þess að bregðast við einstökum, umfangsmiklum viðfangsefnum svo ná megi forsvaranlegu og ásættanlegu öryggi fyrir almenning og lögreglumennina sjálfa.

Öryggisstig er mælikvarði á getu lögreglunnar til að sinna öryggishlutverki sínu við að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu. Áhættustig er byggt á líkum og afleiðingum atburðar og veikleikagreiningar en ferlið við áhættumat er byggt á aðferðafræði áhættustjórnunar skv. staðlinum ISO 31000. Markmið lögreglu er að viðhalda öryggisstigi sem tryggir ásættanlegt áhættustig.

Mælikvarðar fyrir öryggisstig eru settir fyrir tvo þætti, áhættuskoðun og öryggistilfinningu.

2.2.1. Markmið um öryggisstig

Áhætta er metin með áhættuskoðun. Stuðst er við viðurkenndar áhættumatsaðferðir. Metnar eru líkur á tilteknum atburðum, hversu alvarlegar afleiðingar viðkomandi atburðir hafa og mat á veikleikum til að takast á við slíka atburði og lágmarka afleiðingarnar með mótvægisáðgerðum.

Ferlið við áhættumat byggist á aðferðafræði áhættustjórnunar skv. staðlinum ISO 31000.

Mikilvægt er að byggja skilgreiningar á ásættanlegu öryggi á grundvelli aðferðafræði áhættustjórnunar þar sem ógnir og afleiðingar þeirra eru metnar og greindir veikleikar lögreglu til þess að takast á við þær. Mat á áhættu er byggt á ógn sem metin er með tilliti til umfangs/stærðar og líkum á að ógn raungerist. Varnarleysi gagnvart ógn er metið út frá getu og skilvirkni til að bregðast við ógn. Afleidd áhrif, ef ógn verður að veruleika, eru metin út frá líklegum áhrifum þeirra á samfélagið og öryggi ríkisins. Gripið er til áhættuminnkandi aðgerða í kjölfarið.

Mælikvarðar fyrir öryggisstig eru settir fyrir tvo þætti, áhættuskoðun og öryggistilfinningu. Ítarlega er fjallað um markmið og aðferðafræði við mat á öryggisstigi í meðfylgjandi greinargerð með áætlun þessari.

Áhættuskoðun	
Áhættu- og veikleikagreining á viðbúnaðargetu lögreglu í hverju umdæmi.	Áhættustig verði ekki hærra en gult fyrir lok 2020.
Mat á hættu af hryðjuverkum eða öðrum stórfelldum árásum.	Hættumat unnið árlega.
Áhættumat – styrkleikar og veikleikar landamæra og landamæravörslu.	Áhættustig verði ekki hærra en gult fyrir lok 2020.
Áhættuskoðun almannavarna.	Framkvæmdar í umdæmum annað til þriðja hvert ár.
Mat á ógn af skipulagðri brotastarfsemi.	Hættumat unnið árlega.
Öryggistilfinning	
Niðurstöður kannana á öryggistilfinningu lögreglumanna.	90% lögreglumanna telji sig njóta fullnægjandi öryggis í starfi.

2.3. Traust og heiðarleg lögregla

Megináhersla er lögð á trausta og heiðarlega lögreglu. Starfshættir séu samhæfðir um land allt, mannauður lögreglu búi yfir nauðsynlegri þekkingu, hæfni og getu. Stefnt er að því að efla innri sem ytri styrk lögreglunnar og auka öryggi og færni starfsmanna hennar sem geti á hverjum tíma tekist á við það hlutverk sem þeim er falið.

Líta þarf sérstaklega til hagnýtingar á upplýsingum við stjórnun og ákvarðanatöku, bæta aðgengi starfsmanna að upplýsingum og á sama tíma að tryggja vernd þeirra og örugga meðferð.

Eftirfarandi viðmið um innri málefni eru sett til að tryggja trausta og heiðarlega lögreglu:

- a) Stjórnun og verklag: Á grundvelli þeirra almennu markmiða sem sett eru fram í þessari löggæsluáætlun skulu ríkislögreglustjóri og lögreglustjórar setja sér nánari markmið og skilgreina árangursmælikvarða í ársáætlunum sem lagðar eru fyrir ráðuneytið til samþykktar.
- b) Menntun og þjálfun: Menntun og þjálfun lögreglumanna verði í fullu samræmi við þau verkefni sem lögreglu hafa verið falin. Bæta skal almenna lögreglumenntun, sérhæfða menntun á borð við yfirheyrslutækni, gagnagreiningar, tæknirannsóknir og tölvurannsóknir og aðra sérhæfða þjálfun á borð við mannfjöldastjórnun og viðbrögð við alvarlegum atburðum.
- c) Greiningarstarf og tölfraði: Lögreglan skipuleggi störf sín á grundvelli greiningarstarfs sem samræmist alþjóðlegum greiningaraðferðum. Hún nýti sér upplýsingatækni, greiningarstarf og tölfraði til stjórnunar.
- d) Öryggisþættir, þ.m.t. öryggi lögreglumanna, persónuvernd og net- og upplýsingaöryggi: Lögð verði áhersla á þætti er lúta að öryggi lögreglumanna, sem og öryggi og vernd upplýsinga hjá lögreglu.
- e) Gæði og eftirlit: Innra gæðaeftirlit með starfsemi lögreglu verði styrkt og þannig tryggt að unnið sé eftir lögum, reglum og verkferlum. Í þessu sambandi er ekki eingöngu horft til starfa lögreglumanna heldur allrar starfsemi lögreglu. Kostir málaskrárkerfis lögreglu, LÖKE, verði nýttir í þessu skyni til að fylgjast með ferli mála.

2.3.1. Markmið um trausta og heiðarlega lögreglu

Í lögreglulögunum og reglugerðum á grundvelli þeirra er kveðið á um mörg af innri málefnum lögreglunnar, s.s. stjórnskipan, lögregluembætti og um gerð rekstraráætlana. Þeirri stefnu sem hér er mörkuð og þeim markmiðum sem hér eru sett er ætlað að vera í samræmi við þau ákvæði og leggja áherslu á faglega stjórnun, þar með talið skilvirkni og jafnræði.

Til þess að lögreglan njóti almenns trausts, sbr. markmið um öryggishlutverkið, þurfa innri málefni hennar að vera í góðu lagi, s.s. menntun, þjálfun, jafnrétti, siðferði, starfsandi, gagnsæ forgangsröðun verkefna, skilvirk stjórnun og samhæfing, hagkvæm nýting fjár o.s.frv. Markmiðum um trausta og heiðarlega lögreglu er hér skipt í fimm hluta, þ.e.a.s. almenn markmið um stjórnun og verklag, markmið um menntun og þjálfun, markmið er lúta að upplýsinga- og gagnasöfnun fyrir almenna stjórnun, gæði og öryggi gagna og innra eftirlit.

Nánar er fjallað um einstök markmið í meðfylgjandi greinargerð.

a) Stjórnun og verklag	
Rekstrarkostnaður.	Öll embætti innan fjárheimilda.
Samþykktar áætlanir embætta innan lögreglunnar til eins árs og til þriggja ára, þar sem sett eru nánari markmið og árangursmælikvarðar í samræmi við löggæsluáætlun.	100%
Ársskýrsla Ríkislögreglustjóra um framkvæmd löggæsluáætlunar.	Liggi fyrir í febrúar ár hvert.

Kynjahlutföll lögreglumanna.	Að hlutfall kvenna meðal lögreglumanna verði komið upp í 30% fyrir 2028.
Kynjahlutfall í stjórnunar- og áhrifastöðum innan lögreglunnar.	Að hlutfall kvenna í stjórnunar- og áhrifastöðum, sbr. reglugerð um starfsstig innan lögreglunnar, hækki um 2,5% á fimm árum.
b) Menntun og þjálfun:	
Skilgreindar séu mennta- og þjálfunarkröfur til lögreglumanna með hliðsjón af m.a. markmiðum löggæsluáætlunar.	Kröfur til lögreglumanna liggi fyrir við árslok 2019.
Hæfni lögreglumanna.	Allir lögreglumenn uppfylli skilgreindar mennta- og þjálfunarkröfur eftir 2022.
c) Greiningarstarf og tölfræði	
Árlegar hættumatsskýrslur.	Að lágmarki um eftirfarandi: - Viðbúnaðargetu í lögregluumdæmunum. - Skipulagða brotastarfsemi. - Landamæraeftirlit. - Hryðjuverk. - Peningaþvætti.
Fjöldi lögreglumanna við lögregluembætti sem hafa þjálfun til þess að taka virkan þátt í samstarfi við greiningardeild við gerð hættumatsskýrslna og færni til að vinna tölfræðigreiningu úr gögnum lögreglu.	A.m.k. einn lögreglumaður við hvert lögregluembætti.
Aðgengi að nauðsynlegum stjórnendaupplýsingum.	100% stjórnenda telja sig hafa fullnægjandi aðgang að nauðsynlegum upplýsingum við lok tímabils.
Árlegar tölfræðigreiningar.	Að minnsta kosti varðandi: -Tilkynnt brot. -Pólandakannanir. -Viðhorf lögreglumanna.
d) Öryggisþættir	
Draga úr tilvikum þar sem lögreglumenn verða fyrir ofbeldi í starfi.	Lækka um 10% miðað við meðalfjölda brota sl. 5 ára.
Fækka vinnuslysum lögreglumanna.	Fækka vinnuslysum um 10% miðað við meðaltal síðustu 5 ára og fjölda lögreglumanna.
Reglulegar öryggisgreiningar á tölvukerfum lögreglu.	Árleg veikleikagreining tölvudeildar ríkislögreglustjóra.

Öryggisúttektir á lögreglustöðvum.	Annað hvert ár.
e) Gæði og eftirlit	
Kvartanir á hendur lögreglunni.	Kvartanir teknar til viðeigandi meðferðar innan tveggja vikna frá því þær berast lögreglustjórum, þ.m.t. að senda þær til nefndar um eftirlit með störfum lögreglu.
Skráning á ferli máls í málaskrá lögreglunnar er nákvæm og lýsandi um það hvar mál er stadd hverju sinni og hvaða starfsmaður fer með það.	Skráning fari í öllum tilvikum fram sem næst rauntíma.

Upptaka nýrra mælinga	
Verkbókhald.	Verði komið í notkun fyrir lok 2019.
Mælingar á viðbragðstíma lögreglu.	Verði komna að fullu í notkun fyrir lok 2020.
Úttektir á verklagi.	Ríkislögreglustjóri geri reglubundnar úttektir á verklagi lögreglu í umdæmum.

3. Tímabundin forgangsröðun

Reglubundið mat mun fara fram á mannaflapörf lögreglu í ljósi settra mælikvarða og markmiða og mun þar markmið um neyðarútkallsþjónustu ráða mestu. Miðað er við að fyrir árslok 2019 liggi fyrir áreiðanlegar mælingar á öryggis- og þjónustustigi til að byggja á við ákvörðun um hagkvæmstu nýtingu fjármuna. Þar til svo verður, mun eftirfarandi forgangsröðun vera höfð til hliðsjónar:

- Forgangsatriði 1** er að tryggja nægilegan fjölda lögreglumanna sem annast útköll og almennt lögreglueftirlit.
- Forgangsatriði 2** er að tryggja að sérhæfðar deildir innan lögreglu geti sinnt verkefnum með skilvirkum og fullnægjandi hætti.
- Forgangsatriði 3** er að tryggja lögreglu fullnægjandi búnað og viðunandi þjálfun og símenntun starfsmanna hennar.
- Forgangsatriði 4** er að tryggja öryggi landamæra og skilvirka landamæragæslu.

4. Samantekt

Með vísan til ofangreindrar umfjöllunar er gert ráð fyrir að niðurstöður mælinga, byggðar á settum mælikvörðum, muni gera stjórnvöldum kleift að ráðstafa opinberu fé með skilvirkari hætti en áður. Verður þannig unnt að setja fram áætlun um langtíma mannafla- og fjárþörf og jafnframt leggja mat á það með hlutlægum hætti hversu vel hefur tekist að ná tilsettum markmiðum í hverjum flokki fyrir sig. Verður áætlun þessi því notuð til grundvallar vinnu við fjármálaáætlun næstu ára, en meta skal árlega hvernig gengið hefur að ná markmiðum hennar í samræmi við lög um opinber fjármál. Í löggæsluáætlun

Þessari eru mælikvarðarnir einfaldir en gert er ráð fyrir að þeir verði endurskoðaðir þegar reynsla af notkun þeirra liggur fyrir.

Með fyrrgreindum fyrirvara um eðli löggæslustarfsins og þær ófyrirsjáanlegu breytur sem geta haft áhrif á mælingar skal stefnt að því að innan fimm ára verði markmiðum um lágmarksviðmið öryggis- og þjónustustigs náð. Að sama skapi verður haft að leiðarljósi að þjónustu- og öryggisstig verði sambærilegt alls staðar á landinu.